

PROST PREHOD ČEZ KMETIJSKA IN GOZDNA ZEMLJIŠČA

Sprehajalci, lovci, nabiralci plodov in druge osebe, ki prehajajo čez kmetijska in gozdna zemljišča, so odgovorni za škodo, ki jo povzročijo na površini ali na pridelku.

Pojem

Prost prehod čez kmetijska ter gozdna zemljišča in nekatere druge s predpisi določene aktivnosti so **dovoljene tudi nelastnikom teh zemljišč**. Pravna podlaga izhaja iz Ustave RS, ki v prvem odstavku 67. člena določa pridobivanje in uživanje lastnine tako, da sta poleg gospodarske zagotovljeni tudi ekološka in socialna funkcija lastnine. **Ob lastnikovem interesu se s tem zagotavlja tudi javni interes vseh ljudi, zlasti rekreacija, nabiranje nekaterih plodov, ipd.**

Kmetijska zemljišča

Osebam, ki niso lastniki kmetijskih zemljišč, je kljub dejstvu nelastništva dovoljeno stopiti na tujo nepremičnino. **Prost prehod čez** nekatera kmetijska zemljišča ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), ki v 5. členu določa da mora lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča drugim osebam na **neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih** dopustiti čebelarjenje, lov, rekreativno nabiranje plodov prostorastočih rastlin, zelatih prostorastočih rastlin, gob in prostoživečih živali in prosto gibanje.

Vse te aktivnosti so dovoljene zgolj na neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih: njive, travniki in druge kmetijske površine, na katerih kmet izvaja kmetijske aktivnosti, niso neobdelovalna kmetijska zemljišča.

Gozdna zemljišča

Podobno kot ZKZ tudi Zakon o gozdovih (ZG) v 5. členu določa, da se lastninska pravica na gozdovih izvršuje tako, da **lastnik gozda v svojem gozdu dovoli prost dostop in gibanje** ter čebelarjenje, lov in rekreativno nabiranje plodov, zelatih rastlin, gob in prostoživečih živali tudi drugim osebam v skladu s predpisi.

Rekreativno nabiranje gozdnih plodov, zelatih rastlin, gob in prosto živečih živali je nabiranje za lastne potrebe, podrobneje pa je določeno v Pravilniku o varstvu gozdov; med drugim lahko posamezni obiskovalec gozda v smislu rekreativnega nabiranja za lastne potrebe nabere dnevno največ dva kilograma gob in kostanja ter en kilogram zelatih rastlin.

Prepoved nabiranja plodov dreves

Kadar lastnik gozda drevje ali druge rastline goji tudi zaradi plodov (npr. maroni, borovnice), lahko pri pristojnem **organu lokalne skupnosti zahteva izdajo prepoved nabiranja takih plodov** (25. člen ZG). Prepoved na predlog lastnika gozda odredi župan občine, kjer gozd leži, ki z odločbo prepove nabiranje določene vrste plodov. Obiskovalci gozda morajo biti s takšno prepovedjo seznanjeni: lastnik gozda mora na prepoved nabiranja plodov na primeren način objaviti in označiti. Po praksi oziroma napotilih iz občinskih odločb se postavi ustrezne table ob vstopu na parcele ali se nepremičnino, kjer je nasad, ogradi oziroma se ogradi posamezno drevo, ipd.

Odškodninska odgovornost

Ko ob zgoraj naštetih dejanjih nastane **škoda na zemljišču ali pridelku**, je povzročitelj škode za svoje dejanje odgovoren lastniku, zakupniku ali drugemu uporabniku kmetijskega zemljišča in sicer v skladu s predpisi o odškodninski odgovornosti (131. člen Obligacijskega

zakonika): s pomočjo **odškodninskega zahtevka** preko sodišča lahko zahteva primerno odškodnino.

Poleg tega lahko ob prehodu čez kmetijska ali gozdna zemljišča nastane škoda zaradi domačih živali (npr. psi, konji, ipd.). Za **škodo, ki jo povzročijo domače živali, je odgovoren njen imetnik**, razen če dokaže, da je poskrbel za potrebno varstvo in nadzorstvo.

Vir: Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ, Uradni list RS, št. 71/11 – UPB2 in 58/12), Zakon o gozdovih (ZG, Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 Odl. US, 24/99 Skl. US, 56/99-ZON (31/00 popr.), 67/02, 110/02-ZGO-1, 112/06 Odl. US, 115/06, 110/07, 61/10 Odl. US, 106/10, 63/13, 101/13-ZDavNepr, 17/14, 22/14 Odl. US 17/14, 22/14 Odl. US, 24/15), Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09), Obligacijski zakonik (OZ – UPB1, Uradni list RS, št. 97/07)